

Ryden P. M.

748.

Teollisuuslaitos

Maamme vientiteollisuus työskentelee sängen suuressa määrässä lainatuilla pääomilla. Ei ole lainkaan harvinaista että jonkun yrityksen omat varat eivät ole riittäneet edes yrityksen kiinteisiin sijoituksiin kuten tehtaisiin, rakennuksiin j.n.e., vaan on niidenkin hankkimiseen usein käytetty lainattuja varoja ja melkein säännöllisesti on varsinainen liikkuva liikepääoma lainattua. Ja kun rahan kierto yleensä vientiteollisuudessamme on varsin hidasta ja liikkuvan liikepääoman tarve sen vuoksi suuri, muodostuvat vientiteollisuusyritysten velkataakat verrattuina niiden omiin varoihin usein suhteettoman korkeiksi. Pääoman puutteeseen nähden maassa ovat teollisuusyritykset yleensä olleet pakotettuja hankkimaan tarvitsemansa varat lyhytaikaisina lainoina, koska mahdollisuuksia pitkäaikaisten obligatiolainojen sijoittamiseen ei ole juuri ollut. Tästä johtuu että maassa nykyään vallitseva tavattoman korkea korkokanta ensi kädessä rasittaa juuri vientiteollisuutta ja että valuuttapolittisista tai muista sellaisista syistä toimeenpannut diskonton korotukset välittömästi kääntyvät vientiteollisuutta vastaan ei ainoastaan mikäli kysymys on mahdollisesti suunnitelluista uusista investauksista, vaan myös mikäli kysymys on ainoastaan normaalien ja menestyksellään työskentelevän tuotannon ylläpitämisestä. Osittain on vientiteollisuus päästäkseen edullisempiin korkosuhteisiin entistä paljon suuremmissa määrässä ruvennut käyttämään ulkomaalaista ennakkomaksuluottoa. Tämä voi muodostua varsin vaaralliseksi jos syystä tai toisesta syntyisi pysähdys viennissämme, joskin riski säännöllisissä oloissa on suhteellisen pieni. Kysymys siitä millä tavalla vientiteollisuutemme rahallinen asema voitsisiin vakauttaa on varsin laaja ja selvittämätön. Se koskettelee ei ainoastaan vientiteollisuudesta ja niiden luotonantajista riippuvia asioita, vaan myös kysymystä verotuksesta ja valtion yleisestä talouspolitiikasta. Kysymykseen kokonaisuudessaan ei ole mahdollista tässä syventyä. Eräs kysymys joka kumminkin ensisijaisesti riippuu teollisuudesta ja sen luotonantajista itsestään on kysymys teollisuuden lyhytaikaisen, mutta vuodesta vuoteen uudistuvan luoton vakasnuttamisesta. Kotimaisilla resursseilla

ei tätä vakaannuttamista voida suorittaa vaan on siinä suhteessa turvauttava ulkomaisiin rahamarkkinoihin. Yksityisten teollisuusyrittysten taloudellinen asema on ulkomaisille pääoman omistajille kumminkin siksi vähän tunnettu, että niillä tuskin olisi mahdollisuutta saada sijoitettua omia lainojaan ulkomaisilla rahamarkkinoilla. Sen vuoksi näyttäisi tarkoituksenmukaiselta muodostaa erityinen teollisuusluottolaitos, jonka nimessä ulkomaalainen laina otettaisiin ja jossa ei ainoastaan asianomaiset teollisuusyritykset vaan myös asiasta intresseeratut pankit olisivat osakkeenomistajina. Tästä järjestyksestä olisi myös se etu, että tällaisen laitoksen ottamalle lainalle todennäköisesti voitaisiin saada valtion takuu, mitä yksityisen yrityksen erikseen mahdollisesti ottamalle lainalle tuskin olisi ajateltavissa. Valtion takuusta taas olisi ainakin se etu, että ehdot valtion takaamalle lainalle varmaan voidaan saada edullisemmiksi kuin lainalle ilman sellaista takuuta.

Luottolaitos voisi sen osakkaiksi ryhtyville teollisuusyrityksille myöntää lainoja ensimmäistä kiinnitystä vastaan yritysten kiinteään omaisuuteen - sekä tehdaskiinteistöihin että maakiinteistöihin - esimerkiksi 40% asti niiden määrättyjen perusteiden mukaan lasketusta arvosta. Arvioimisperusteita vahvistettaessa olisi kiinnitettävä huomiota ei ainoastaan kiinteistöjen ja laitosten hankintahintoihin ja käypäarvoihin, vaan myös niiden kykyyn antaa tuloa. Kun yhtiö ottaisi lainansa ulkomaan valuutassa olisi sen kurssitappioiden välttämiseksi myös myönnettävä luotot teollisuusyrityksille samassa valuutassa tahi otettava niiltä sitoumukset vuosittain määrähinnasta myydä yhtiölle enintään kunkin yrityksen saaman lainan annuiteettia vastaan määrä ulkomaan valuuttaa. Määrähinta olisi tällöin vahvistettava sen mukaan mistä arvosta yhtiön omat ulkomaan rahanmääräiset lainat olisivat kirjatut Suomen rahassa.

Teollisuusyritykset jotka haluaisivat luottoa yhtiöltä olisivat velvolliset merkitsemään yhtiössä osakkeita esimerkiksi 6% lainojensa määrästä. Kun yhtiön osakepääoman tulisi olla noin 10% yhtiön lainanannosta jäisi täten teollisuusyrityksille luottoa antavien pankkien merkittäväksi noin 2/3 siitä mitä luotonantajat itse merkitsisivät ja määräämisvalta luottolaitoksessa jäisi täten luotonantajioille. Valtion takuuseen nähden yhtiön ulkomaalaisista lainoista olisi asian

mukaista, että valtio saisi asettaa yhden jäsenen yhtiön johtokuntaan. Kustakin yhtiön ottamasta ulkomaalaisesta lainasta myönnettäisiin yhtiön lainaa haluaville, osakkaiksi hyväksytyille teollisuusyrityksille kuoletuslainoja enintään 25 vuoden takaisinmaksuajalla. Lainan hakijat olisivat oikeutettuja saamaan lainaa, jos käytettävissä olevat varat eivät riittäisi kaikkia hakemuksia tyydyttämään, suhteellisesti antamiensa luottokelpoisten kiinnitysten määrän mukaan, kuitenkin niin, että luotto yhdelle asiakkaalle ei saisi nousta yli 15% yhtiön kokonaisluotonannosta. Yhtiön velottama efektiivinen korko ei pitäisi nousta enempään kuin korkeintaan $\frac{1}{2}$ % yli sen, mitä yhtiö itse veloistaan tosiasiallisesti suorittaa. Kun yhtiön hoitokustannukset voitaisiin järjestää sängän alhaisiksi, pitäisi tälläkin marginaalilla syntyä vuosittain ylijäämä, varsinkin koska yhtiö, jos sen obligatsioonien kuoletus ensi kädessä järjestettäisiin tapahtuvaksi ostojen kautta vapaille markkinoille, todennäköisesti tulisi saamaan ainakin osan lainoja/ otettaessa syntyvästä pääomatappiosta peitettyksi sen kautta että obligatsioneja ei tarvitsisi nimellisarvosta takaisinkaan lunastaa.

Jos asia järjestettäisiin valuuttariskeihin nähden edellä viitatusalla tavalla, ei yhtiölle voisi syntyä ainakaan huomattavampia kurssitappioita. Ensi luokkaiseen realivakuuteen nähden ei myöskään todennäköisesti olisi pelättävissä sanottavia luottotappioita. Yhtiön aseman vakaannuttamiseksi olisi kumminkin tarpeen kerätä sille vararahastoa. Sen vuoksi olisi säännöissä määrättävä, että esim. 25% voitosta aina on siirrettävä vararahastoon. Tappioiden varalta olisi vielä määrättävä että elleivät käytettävissä olevat voittovarot ja vararahasto riittäisi peittämään kärsittyjä tappioita, olisivat lainan ottajat velvolliset niiden peittämiseksi antamaan irtisanomattomia velkasitoumuksia joista menevä vuotuinen korko tekee korkeintaan yhden prosentin heidän yhtiöltä silloin nauttimastaan luotosta. Sen jälkeen kuin tappiot kerräntyneillä voitoilla ovat poistetut annettaisiin nämät apusitoumukset kuitattuina takaisin. Tällainen järjestelmä olisi omansa kehoittamaan ainakin luotonauttajan edustajia yhtiön johtokunnansa noudattamaan suurta varovaisuutta.

Vientiteollisuus voisi arviolta tarjota edellä viitatuslaisia kiinnityksiä noin 1000 miljoonan markan arvosta, mikä vastaisi

likipitäen 6 miljoonaa puntaa. Kun näin suuren lainan menestykselliseen emitteeraamiseen yhdellä kerralla ulkomaisilla rahamarkkinoilla tuskin olisi mahdollisuutta olisi todennäköisesti tarkoituksenmukaisinta emitteerata aluksi esim. 3 miljoonaa puntaa vastaten noin 500 miljoonaa markkaa, mikä edellyttäisi että luottolaitos olisi perustettava 50 miljoonan markan osakepääomalla.

Siihen nähden että valtion takuun hankkiminen tämänkaltaisen luottolaitoksen ulkolaisista lainoista saattaisi kohdata vaikeuksia, sen jälkeen kuin uusi parlamenttaarinen hallitus, jossa myös maalaisliitto on edustettuna, on syntynyt, olisi tärkeätä että asiaa kehitettäisiin nopeasti niin että hallituksen esitys valtiotakuun myöntämisestä voitaisiin valmistaa nykyisessä hallituksessa.